

МИНИСТЕРСТВО НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

СТАТУТ

НА

ЗВЕНО „ВЪТРЕШЕН ОДИТ“

В

МИНИСТЕРСТВО НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Статутът на звено „Вътрешен одит“ в Министерството на здравеопазването е изготвен в съответствие с разпоредбите на чл. 27, ал. 1, т. 1 от ЗВОПС и Стандарт № 6.2. от Глобалните стандарти за вътрешен одит.

II. СЪЩНОСТ, ЦЕЛ И ФУНКЦИЯ НА ВЪТРЕШНИЯ ОДИТ

Вътрешният одит е независима и обективна дейност за даване на увереност или консултиране, предназначена да носи полза и да подобрява дейността на организацията.

Функцията за вътрешен одит подобрява :

- Успешното постигане на целите на организацията.
- Процеси на управление, управление на риска и контрола.
- Контролът в организацията.
- Репутация и доверие сред заинтересованите страни.
- Способност за обслужване на обществения интерес.

Функцията по вътрешен одит е най-ефективна, когато:

- Вътрешният одит се извършва от компетентни специалисти в съответствие с Глобалните стандарти за вътрешен одит на Института на вътрешните одитори, които са установени в обществен интерес.
- Вътрешният одит е независим и се отчита пряко пред министъра на здравеопазването.
- Вътрешните одитори са свободни от неправомерно влияние и са ангажирани само с одитна дейност и извършването на обективни оценки.

Звено „Вътрешен одит“ на Министерството на здравеопазването се придържа към задължителните елементи на Международната рамка за професионални практики на Института на вътрешните одитори, които са Глобалните стандарти за вътрешен одит и Тематични изисквания, Закона за вътрешния одит в публичния сектор, указанията на Министерството на финансите и други законови и подзаконови нормативни актове приложими в сферата на вътрешния одит.

III. МАНДАТ

Функция по вътрешен одит в МЗ е регламентирана с влизане в сила на Закона за вътрешния одит в публичния сектор (ЗВОПС), считано от 04.04.2006 г.

Закона за вътрешния одит в публичния сектор урежда същността, принципите и обхвата на вътрешния одит в организациите от публичния сектор, статута и функциите на структурите и лицата, които го осъществяват, както и одитните дейности по фондове и програми на Европейския съюз.

IV. ПРАВОМОЩИЯ

Звено „Вътрешен одит“ на Министерството на здравеопазването има пряка отчетност пред министъра на здравеопазването, която дава правомощие за:

- Пълен и неограничен достъп до всички функции, данни, записи, информация, физическо имущество и персонал, свързани с изпълнението на отговорностите на вътрешния одит.
- Самостоятелно разпределяне на ресурсите, избор на теми и методология, определяне на обхвата на работа и издаване на доклади;
- Получаване на съдействие от служителите на Министерството на здравеопазването, второстепенните разпоредители с бюджет по бюджета на МЗ, търговските дружества с над 50% държавно участие в капитала и други специализирани служби от или извън Министерството на здравеопазването за извършване на услуги по вътрешен одит, като вътрешните одитори са отговорни за поверителността и защитата на записите и информацията.

Звено „Вътрешен одит“ е позиционирано на ниво в организацията, което позволява услугите и отговорностите на вътрешния одит да се изпълняват без намеса от страна на ръководството, като по този начин се установява независимостта на функцията за вътрешен одит. Ръководителят на вътрешния одит ще докладва функционално на министъра на здравеопазването или висшето ръководство. Ръководителят на вътрешния одит потвърждава пред министъра на здравеопазването, поне веднъж годишно, организационната независимост на функцията за вътрешен одит. Ако структурата на управление не подкрепя организационната независимост, РВО ще документира характеристиките на структурата на управление, ограничаващи независимостта, и всички предпазни мерки, използвани за постигане на принципа на независимост. Ръководителят на вътрешния одит ще разкрие пред министъра на здравеопазването всяка намеса, с която се сблъскват вътрешните одитори, свързана с обхвата, изпълнението или комуникацията на работата и резултатите от вътрешния одит. Оповестяването ще включва комуникация на последиците от такава намеса върху ефективността и способността на функцията за вътрешен одит да изпълнява своя мандат.

Ръководителят на ЗВО гарантира, че звеното остава незасегнато от всички условия, които могат да накърнят способността на вътрешните одитори да изпълняват своите отговорности по безпристрастен начин, включително по отношение на дефинирането на цел, обхват, процедурите, честотата, времетраенето на одитните ангажименти и съдържанието на одитния доклад. Ако ръководителят на ЗВО установи, че независимостта или обективността могат да бъдат накърнени, той уведомява незабавно министъра на здравеопазването и одитния комитет.

Вътрешните одитори поддържат безпристрастно отношение, което им позволява да изпълняват одитните ангажименти обективно и по такъв начин, че да вярват в резултатите от своята работа, да не правят компромиси с качеството и да не подчиняват на други лица преценката си за одита.

Вътрешните одитори няма да имат пряка оперативна отговорност или правомощия по отношение на нито една от одитираните дейности. Съответно, вътрешните одитори няма да прилагат вътрешни контроли, да разработват процедури,

да внедряват системи или да извършват друга дейност, която може да наруши тяхната преценка, включително:

➤ Вътрешният одитор не може да изпълнява одитен ангажимент за даване на увереност, свързан с дейности, които е консултирал, или структури, в които е работил през последната една година;

➤ На вътрешния одитор не може да се възлага изпълнение на каквито и да било оперативни задължения за МЗ и във всички организации и юридически лица в системата на министерството, както и в организациите, участващи в междуведомствени програми или проекти, за управлението на които е отговорно министерството.

ЗВО изпълнява задачите си ефективно и обективно (без натиск или упражняване на влияние), само когато осъществява дейността си независимо. Министърът на здравеопазването осигурява независимост на звеното чрез гарантиране на:

1. Пряко подчинение на вътрешния одит на министъра;
2. Докладване резултатите от одитните ангажименти, дадените препоръки и резултатите от проследяване изпълнението на препоръките на министъра;
3. Назначаване и освобождаване на ръководителя на ЗВО и на вътрешните одитори след писмено съгласие на министъра на финансите и в съответствие с изискванията на ЗВОПС;
4. Осъществяване на функции и дейности в министерството, свързани само с дейността по вътрешен одит, без да се допуска намеса при планиране, извършване и докладване на резултатите от одитните ангажименти;
5. Свободен достъп до ръководството, служителите, активите на министерството и цялата документация и информация.

Вътрешните одитори ще:

- Разкрият всяко накърняване на независимостта или обективността;
- Проявяват професионална обективност при събиране, оценка и докладване на информация за дейностите, системите, процесите, програмите и структурите, обект на одит;
- Извършват оценка на всички налични и уместни факти и обстоятелства;
- Вземат всички необходимите предпазни мерки, за да избегнат влияние във връзка със собствените си интереси или от други лица при изпълнение на професионалните си задължения и при формирането на одиторско мнение.

Ръководителят на ЗВО трябва да потвърди пред министъра на здравеопазването/одитния комитет поне веднъж годишно организационната независимост на вътрешния одит.

Ръководителят на ЗВО разкрива пред министъра на здравеопазването/одитния комитет всяка намеса и свързаните с нея последици при определяне на обхвата на вътрешния одит, извършването на работа и/или докладването.

IV. ПРОМЕНИ В СТАТУТА

Обстоятелствата могат да оправдаят последващо обсъждане между ръководителят на звено вътрешен одит и висшето ръководство относно Статута за вътрешен одит. Такива обстоятелства могат да включват, но не се ограничават до :

- Промяна в Глобалните стандарти за вътрешен одит.
- Реструктуриране в организацията .
- Значителни промени свързани с ръководителя на Звеното за вътрешен одит, и/или висшето ръководство.

- Значителни промени в стратегиите и целите на Министерството на здравеопазването или средата, в която то оперира.
- Нови закони или разпоредби, които могат да повлияят на естеството и/или обхвата на услугите по вътрешен одит.

V. ОТГОВОРНОСТ НА МИНИСТЪРА НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

- Одобрява мандата, обхвата и типа вътрешни одитни ангажименти;
- Провежда срещи с ръководителя на Звено „Вътрешен одит“;
- Преглежда и одобрява вътрешния одитен план;
- Осигурява, че е налице програма за осигуряване, подобряване и повишаването квалификацията на вътрешните одитори;
- Изисква информация за ограничения, които биха попречили на изпълнение на вътрешния одит.

VI. ОТГОВОРНОСТИ НА РЪКОВОДИТЕЛЯ НА ВЪТРЕШНИЯ ОДИТ И ВЪТРЕШНИТЕ ОДИТОРИ

Ръководителят на ЗВО и вътрешните одитори осъществяват дейността по вътрешен одит, като отговарят за:

1. Спазване на ЗВОПС, Глобалните стандарти, МСППВО, Етичния кодекс на вътрешните одитори, Статута на звено „Вътрешен одит“ и утвърдената от министъра на финансите методология за вътрешен одит в публичния сектор;

2. Неразкриване на информация, станала им известна при и по повод осъществяването на дейността по вътрешен одит, освен в предвидените в закона случаи.

Ръководителят на вътрешния одит осъществява:

1. Разработване на тригодишен Стратегически план за дейността на ЗВО, базиран на оценка на риска и в съответствие със стратегическите цели на МЗ, стратегическите цели и обхвата на вътрешния одит. Стратегическият план се съгласува от одитния комитет и се утвърждава от министъра на здравеопазването след предварително обсъждане;

2. Изготвя Годишен план за дейността на ЗВО, базиран на стратегическия план и на оценката на риска;

3. Изготвяне на План за професионално обучение и развитие на вътрешните одитори в ЗВО, който включва поне по едно обучение на година за всеки вътрешен одитор.

4. Ръководителят на ЗВО осъществява методическо ръководство и контрол върху работата на одитните екипи/вътрешните одитори и представя на министъра на здравеопазването резултатите от извършените одити.

5. Ръководителят на ЗВО докладва своевременно на министъра на здравеопазването за всяко ограничение на ресурсите, нужни за изпълнение на дейността по вътрешен одит.

При извършване на одитни ангажменти за консултиране по инициатива на министъра на здравеопазването преди поемането на одитни ангажменти за консултиране ръководителят на ЗВО следва да оцени:

➤ дали вътрешните одитори притежават необходимите знания и умения за изпълнение на одитния ангажмент;

➤ дали съществува вероятност да бъдат накърнени независимостта или обективността на вътрешните одитори във връзка с извършването на предложени консултантски услуги.

Ако съществува вероятност за накърняване на независимостта и обективността, министърът на здравеопазването задължително трябва да бъде уведомен за това, преди да бъде приет консултантският ангажмент.

6. Осигуряване осъществяване на одитните ангажменти и изпълнението на одитния план и работната програма.

7. Разработване и прилагане на програма за осигуряване качеството и за усъвършенстване на одитната дейност, включваща вътрешни и външни оценки.

8. Своевременно докладване на резултатите от одитните ангажменти на министъра на здравеопазването и проследяване изпълнението на дадените в одитните доклади препоръки и одобрения от министъра на здравеопазването план за действие.

9. Въвеждане на вътрешни правила и процедури за прилагането на законовите изисквания, МСППВО, наръчниците, указанията и методологията, съобразно спецификите на министерството.

10. Изпълнението на Годишния план и на одитните ангажменти.

12. Планиране и предприемане на мерки, гарантиращи, че вътрешният одит колективно притежава или придобива знания, умения и други компетентности, необходими за изпълнение на изискванията на ЗВОПС, МСППВО, статута и утвърдената от министъра на финансите методология за вътрешен одит в публичния сектор.

Ръководителят на вътрешният одит:

1. Изготвя обобщен годишен доклад за дейността по вътрешен одит, който представя и обсъжда с одитния комитет и с министъра на здравеопазването;

2. Уведомява незабавно министъра на здравеопазването за идентифицирани от вътрешните одитори индикатори за измама и дава предложения за предприемане на мерки и уведомяване на компетентните органи;

3. Присъства на срещите с ръководството на МЗ и обсъжда и докладва въпроси, свързани с одитната дейност и дейността на министерството;

4. Провежда срещи с министъра на здравеопазването по въпроси, свързани с дейността по вътрешен одит;

5. Предоставя документация, съхранявана в ЗВО на министъра на здравеопазването или на упълномощени от него длъжностни лица за всеки конкретен случай, след официално писмено искане;

6. При необходимост, запознава одитния комитет с одитните доклади за извършени одитни ангажменти и по всички значими въпроси, свързани с вътрешния одит в министерството.

УПРАВЛЕНИЕ НА ФУНКЦИЯТА ПО ВЪТРЕШЕН ОДИТ

Ръководителят на вътрешния одит трябва да:

- Разработи годишен, базиран на риск одитен план;
- Съобщава за ограничения в ресурсите и обхвата;
- Наблюдава извършването на одитните ангажменти в съответствие със Стандартите ;
- Представя на ръководството извършените ангажменти;
- Поддържа компетенции на екипа;
- Включва тенденции и добри практики;
- Координира с други вътрешни/външни органи дейността по вътрешен одит.

КОМУНИКАЦИЯ С РЪКОВОДСТВОТО

Ръководителят на звено вътрешен одит докладва относно:

- Изпълнение на одитния план;
- Изпълнение на възложени допълнителни одитни ангажменти;
- Значителни промени свързани с работата на ЗВО;
- Независимост и възможни ограничения на работата на звено „Вътрешен одит“
- Резултати от програмата за осигуряване на качество;
- Значими рискове, включително измами и проблеми с управлението;
- Отговорите на ръководството на одитираните структури при неприемливи нива на риск.

ПРОГРАМА ЗА ОСИГУРЯВАНЕ И ПОДОБРЯВАНЕ НА ЕФЕКТИВНОСТТА

Ръководителят на ЗВО ще разработи и поддържа Програма за осигуряване на качеството, която включва:

- Вътрешни и външни оценки;
- Измерване на ефективност спрямо целите;
- Външна оценка поне веднъж на всеки 5 години от квалифициран независим оценител.

ОБХВАТ И ВИДОВЕ ОДИТНИ АНГАЖИМЕНТИ

Обхватът на дейността по вътрешен одит включва:

1. Всички дейности, системи, процеси, програми и структура в МЗ, включително на финансираните със средства от Европейския съюз;
2. Второстепенни разпоредители с бюджет от по-ниска степен към Министерство на здравеопазването;
3. Търговските дружества и лечебни заведения – търговски дружества с над 50 на сто държавно участие в капитала и търговските дружества, чийто капитал е собственост на тези дружества, в които няма звено за вътрешен одит;

На основание чл. 13, ал. 2 от ЗВОПС, по инициатива на първостепенния разпоредител с бюджет, съответно на органа, който упражнява правата на собственост

в капитала, звено „Вътрешен одит“ може да извършва одитни ангажменти на всички организации и юридически лица в неговата система и когато в тях има звено за вътрешен одит

Ангажиментите за вътрешен одит могат да включват оценка на това дали:

- Рисковете, свързани с постигането на стратегическите цели на организацията са подходящо идентифицирани и управлявани.
- Действията на ръководството и служителите или други страни свързани с организацията са в съответствие с политиките, процедурите и приложимите закони, разпоредби и стандарти за управление.
- Резултатите от операциите и програмите са в съответствие с установените цели и задачи.
- Операциите и програмите се изпълняват ефективно и ефикасно;
- Установените процеси и системи позволяват спазването на политиките, процедурите, законите и разпоредбите, които биха могли да окажат значително влияние върху организацията.
- Целостта на информацията и средствата, използвани за идентифициране, измерване, анализ, класифициране и докладване на такава информация, са надеждни.
- Ресурсите и активите се придобиват икономично, използват се ефикасно и устойчиво и се защитават адекватно.
- Дадените препоръки за подобряването на дейностите са изпълнени.

Вътрешният одит се осъществява чрез два вида одитни ангажменти:

➤ одитен ангажимент за даване на увереност – предоставяне на обективна оценка на доказателствата от страна на вътрешния одитор с цел да се предостави независимо мнение или извод относно дейност, система, процес, програма, структура или друг обект на одит. Одитният ангажимент за даване на увереност се осъществява основно чрез: одит на системите, одит за съответствие, одит на изпълнението, финансов одит, одит на информационните системи и технологии и преглед на състоянието.

➤ одитен ангажимент за консултиране – характерът и обхватът на одитния ангажимент за консултиране е обект на определяне със страната, която ги е поискала, при условие че функцията за вътрешен одит не поема управленска отговорност. Възможности за подобряване на ефективността на процесите на управление, управление на риска и контрол могат да бъдат идентифицирани по време на консултантски ангажменти. Одитният ангажимент за консултиране може да се изрази и в даване на съвет, мнение, обучение и други.

VII. ВЗАИМОДЕЙСТВИЕ С ДРУГИ ОРГАНИЗАЦИИ

1. Ръководителят на ЗВО осъществява комуникация с външните одитори от Сметната палата на Република България и други одитори, като при необходимост им предоставя информация за Стратегическият и Годишният план за дейността по вътрешен одит, докладите от одитните ангажименти, становища и други въпроси, свързани с одитната дейност.

2. Ръководителят на вътрешния одит и одиторите от ЗВО в МЗ подпомага одитния комитет при взаимодействието им с външните одитори.

3. При планиране на одитни ангажименти, свързани с междуведомствени програми/проекти, ръководителят на ЗВО координира изпълнението на годишния план със звената за вътрешен одит на организациите, участващи в тези програми/проекти.

4. Ръководителят на ЗВО подготвя за изпращане от министъра на здравеопазването или упълномощено от него лице на всички необходими документи и материали, за вътрешен одит във връзка с осъществяване на функциите му, изисквани от Министерство на финансите или други държавни институции.

VIII. УТВЪРЖДАВА НЕ СТАТУТА

Настоящият статут влиза в сила от датата на утвърждаване му от министъра на здравеопазването и заменя действащият до момента.

Статутът на ЗВО в МЗ е предмет на мониторинг и актуализиране при необходимост.

Промени в статута могат да бъдат необходими при:

- Промени в структурата на организацията или одитната вселена;
- Значителна промяна в стратегията, рисковия профил или средата;
- Промяна в Стандартите на ИА;
- Промени в законови/регулаторни изисквания.

С цел повишаване ефективността на одитната дейност, всяка от страните може да предлага изменения и/или допълнения на статута.

МИНИСТЪР НА ЗДРАВЕОПАЗВАНЕТО

Дата: 23.12.2025

На основание §1, т.1 от ДР на ЗЗЛД

РЪКОВОДИТЕЛ НА ЗВЕНО „ВЪТРЕШЕН ОДИТ“
СВЕТΟΣЛАВ СИМЕОНОВ

Дата: 16.12.2025

На основание §1, т.1 от ДР на ЗЗЛД